

En receptionist som var anställd hos Sudans ambassad i Sverige blev uppsagd och väckte talan vid svensk domstol mot Sudan om ersättning på grund av uppsägningen. Samtidigt väckte receptionistens arbetstagarorganisation talan mot Sudan om skadestånd för brott mot medbestämmandelagen i form av förhandlingsvägran. Receptionisten, som är svensk medborgare och har hemvist i Sverige, hade inte annan koppling till Sudan än anställningen. Arbetsdomstolen har funnit att den folkrättsliga sedvanerätten om statsimmunitet inte utgjort hinder mot att ta upp receptionistens talan vid svensk domstol. Däremot har Arbetsdomstolen funnit att det finns sådant hinder i fråga om arbetstagarorganisationens talan.

ARBETSDOMSTOLEN**BESLUT**
2020-07-08
StockholmBeslut nr 43/20
Mål nr B 127/19

I lydelse efter rättelse 2020-07-13

KLAGANDE

1. Unionen, 105 32 Stockholm

2. D.S.B.

Ombud för 1 och 2: förbundsjuristen David Hellman, adress som 1

MOTPARTStaten Sudan genom Sudans ambassad i Sverige, 902003-9039,
Stockholmsvägen 33, 181 33 Lidingö**SAKEN**

avvisning på grund av bristande domsrätt

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts beslut den 10 december 2019 i mål nr T 7849-19

Tingsrättens beslut, se bilaga.

Bakgrund

Unionen och D.S.B. ansökte vid tingsrätten om stämning mot staten Sudan genom Sudans ambassad i Sverige (Sudan). D.S.B. yrkade viss ersättning för brott mot anställningsskyddslagen, diskrimineringslagen och föräldraledighetslagen. Unionen yrkade viss ersättning för brott mot medbestämmandelagen. Till grund för sin talan anförde de huvudsakligen följande.

D.S.B. var tillsvidareanställd hos Sudans ambassad, men blev uppsagd utan att det fanns saklig grund för uppsägningen. Sudan underrättade inte heller henne om uppsägningen två veckor i förväg. Sudan har även missgynnat henne genom att hennes anställning avbröts på grund av skäl som har samband med hennes graviditet och förestående föräldraledighet. Unionen kallade Sudan till förhandling som dock uteblev från denna utan att höra av sig till Unionen.

Sudan delgavs stämning men hördes inte av. Unionen och D.S.B. yrkade att tingsrätten skulle meddela tredsdom. Efter att Unionen och D.S.B. beretts tillfälle att yttra sig i frågan om tingsrätten hade domsrätt avvisade tingsrätten deras talan med hänvisning till bristande domsrätt på grund av att Sudan åtnjöt statsimmunitet.

Yrkanden m.m.

Unionen och D.S.B. har överklagat tingsrättens beslut och yrkat att beslutet ska upphävas för respektive parts talan och att målet ska återförvisas till tingsrätten för vidare handläggning. De har vidare yrkat ersättning för rättegångskostnader i Arbetsdomstolen.

Sudan har beretts tillfälle att yttra sig men har inte hörts av.

Skäl

Den huvudsakliga frågan i Arbetsdomstolen är om D.S.B:s och Unionens talan ska avvisas på grund av bristande domsrätt, dvs. om Sudan åtnjuter statsimmunitet.

Rättsliga utgångspunkter

Allmänt om statsimmunitet

Att en självständig stat åtnjuter immunitet, dvs. skydd mot att i en annan stat tvingas att uppträda som part vid domstol eller göras till föremål för tvångs-ingripande av myndighet, är allmänt erkänt som internationell sedvanerätt och har sedan länge erkänts i svensk rättspraxis. Principen om statsimmunitet har utvecklats från att tidigare innefatta en närmast absolut immunitet till att tillämpas mer restriktivt och enbart omfatta immunitet för höghetshandlande, statsakter i egentlig mening. I NJA 1999 s. 821 uttalade Högsta domstolen att stater åtnjuter immunitet i tvister som rör statsakter i egentlig mening, men däremot inte när en tvist angår åtgärder av kommersiell eller eljest privaträttslig karaktär som en stat har företagit. Motsvarande utveckling mot en mer restriktiv syn på statsimmunitetens omfattning återfinns även i Arbetsdomstolens rättspraxis (se AD 1958 nr 7, AD 2001 nr 96, AD 2004 nr 26 och AD 2006 nr 47).

Den 2 december 2004 antog FN:s generalförsamling en konvention om immunitet för stater och deras egendom (United Nations Convention on Jurisdictional Immunities of States and their property). Konventionen har utarbetats av FN:s folkrättskommission på grundval av ett år 1977 av generalförsamlingen lämnat uppdrag. FN-konventionen har ännu inte trätt i kraft, eftersom alltför få länder ratificerat den.

Den 26 november 2009 biföll riksdagens regeringens förslag i prop. 2008/09:204 att Sverige skulle ratificera FN-konventionen samt antog samtidigt den föreslagna lagen om immunitet för stater och deras egendom (bet. 2009/10:JuU2, rskr. 2009/10:101, SFS 2009:1514). I lagen anges att FN-konventionen i originaltexternas lydelse ska gälla som svensk lag. Riksdagen beslutade även att lagen skulle träda i kraft den dag regeringen bestämmer, med avsikten att detta skulle ske sedan FN-konventionen trätt i kraft. Lagen har ännu inte trätt i kraft.

FN-konventionen anses utgöra en kodifiering av gällande sedvanerätt och bör därför numera utgöra utgångspunkten för bedömningen av statsimmunitetens närmare omfattning (NJA 2009 s. 905). FN-konventionen anger som en allmän princip att en stat åtnjuter immunitet för sig själv och sin egendom mot en annan stats domstolars domsrätt (artikel 5), men innehåller även vissa preciseringar och undantag avseende immunitetens omfattning.

Statsimmunitet avseende anställningskontrakt

Som redan antytts ansågs tidigare anspråk mot en stat i egenskap av part i ett anställningskontrakt mer generellt omfattade av immunitet. Detta berodde framför allt på den sedvanerättsliga principen att en stats interna organisation bestäms av statens nationella rätt och att staten har exklusiv rätt att bestämma vilka personer som ska företräda staten. Se prop. 2008/09:204 s. 41.

Artikel 11 i FN-konventionen innehåller regler om statsimmunitet vid anställningskontrakt. Enligt punkten 1 i bestämmelsen kan en stat, såvida inte annat har avtalats mellan de berörda staterna, inte åberopa immunitet mot domsrätt vid en annan stats domstol om domstolen i övrigt är behörig i ett förfarande gällande anställningskontrakt mellan staten och en enskild person för arbete som helt eller delvis ska utföras inom den andra statens territorium. Punkten 2 innehåller en uppräkningslista av situationer där immunitet likväl kan åberopas vid anställningskontrakt. I artikel 11.2 anges följande.

Punkt 1 gäller inte

- (a) om arbetstagaren är anställd för att utföra bestämda uppgifter i offentlig myndighetsutövning, eller
- (b) om arbetstagaren är
 - (i) en diplomatisk företrädare enligt definitionen i 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser,
 - (ii) en konsul enligt definitionen i 1963 års Wienkonvention om konsulära förbindelser, eller
 - (iii) ingår i den diplomatiska personalen i en ständig representation vid en internationell organisation eller i ett särskilt diplomatiskt uppdrag eller är anställd som företrädare för en stat vid en internationell konferens, eller
 - (iv) varje annan person som åtnjuter diplomatisk immunitet.
- (c) om sakfrågan gäller anställning [recruitment], förlängning av anställningsförhållanden [renewal of employment] för eller återanställning [reinstatement] av en enskild person,
- (d) om sakfrågan gäller en persons avskedande eller uppsägning och, enligt beslut av statschef, regeringschef eller utrikesminister i den anställande staten, ett sådant förfarande skulle komma i konflikt med statens säkerhetsintressen,
- (e) om arbetstagaren är medborgare i arbetsgivarstaten vid den tidpunkt när talan väcks, om inte personen i fråga är permanent bosatt i forumstaten, eller
- (f) om arbetsgivarstaten och arbetstagaren skriftligen har avtalat något annat, med mindre forumstatens domstolar med hänsyn till ordre public i landet har exklusiv behörighet på grund av sakfrågan i målet.

Bestämmelsen anses vara avsedd att balansera två motstående intressen. Å ena sidan anses den anställande staten ha intresse av att tillämpa sina egna lagar i

fråga om urval, rekrytering och anställning av en arbetstagare hos staten eller något av dess organ eller enheter som utövar suverän myndighet samt av att vid utövandet av tillsyn över sin personal tillämpa sin egen lagstiftning och ha makten att anställa eller avskeda personal. Å andra sidan anses den stat där arbetet utförs ha ett intresse av att tillämpa nationella arbetsrättsliga regler för lokala arbetstagare i fråga om t.ex. minimilöner, sjukförsäkring, betald ledighet m.m. Detta intresse gäller särskilt om arbetstagaren är varaktigt bosatt i forumstaten. Se prop. 2008/09:204 s. 71.

Vidare anses artikel 11 i FN-konventionen bekräfta gällande statspraxis enligt vilken immunitet råder i fråga om statens rätt att besluta om att anställa eller inte anställa en person, liksom i fråga om rätten att avskeda eller säga upp en arbetstagare. Bestämmelsen hindrar dock inte att behörig domstol i det land där arbetet utförs prövar tvister om t.ex. skadestånd på grund av felaktig uppsägning när säkerhetsintressen inte är inblandade. Se prop. 2008/09:204 s. 72.

Statsimmunitet i förhållande till rätten till rättvis rättegång enligt Europakonventionen

Europadomstolen har i flera avgöranden prövat om den folkrättslig principen om statsimmunitet kan stå i strid med rätten till rättvis rättegång enligt artikel 6.1 i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Enligt den bestämmelsen har var och en vid prövningen av hans eller hennes civila rättigheter rätt till en rättvis rättegång och därmed även till prövning i domstol. Europadomstolen har i sin praxis framhållit att rätten till en rättvis rättegång inte är absolut utan kan vara föremål för olika begränsningar enligt artikel 6.2. Sådana begränsningar får dock inte vara alltför omfattande och måste ha ett legitimt syfte samt stå i proportion till detta legitima syfte. Enligt Europadomstolen är statsimmunitet en sedvanerättslig princip som utvecklats från principen enligt vilken en stat inte kan underkastas en annan stats jurisdiktion. Att tillerkänna en stat immunitet i ett civilrättsligt förfarande har enligt Europadomstolen ett legitimt syfte, nämligen att agera i enlighet med folkrätten och främja goda relationer mellan staterna, genom att respektera en annan stats suveränitet. Europadomstolen har också framhållit att Europakonventionen inte kan tolkas i ett vacuum utan att den bör så långt möjligt tolkas i harmoni med andra folkrättsliga regler, inklusive de som rör statsimmunitet. Se till det föregående Europadomstolens domar den 21 november 2001 i *McElhinney mot Irland* (mål nr 31253/96), *Al-Adsani mot Förenade Kungariket* (mål nr 35763/97) och *Fogarty mot Förenade Kungariket* (mål nr 37112/97). Se även prop. 2008/09:204 s. 46, 47 och 99.

Rättsfallet *Naku mot Litauen och Sverige* (mål nr 26126/07, den 8 november 2016) gällde S.N. som var lokalanställd på Sveriges ambassad i Vilnius sedan 14 år innan hon blev avskedad. Europadomstolen fann att de lettiska domstolarnas beslut att avvisa hennes talan om att bli återanställd och få skadestånd utgjorde en kränkning av artikel 6.1 i Europakonventionen. Av domskälen framgår att Europadomstolen ansåg att situationen inte var sådan att tvisten omfattades av statsimmunitet enligt artikel 11.2 i FN-konventionen.

Domstolen framhöll därvid bl.a. att de lettiska myndigheterna inte närmare prövat om S.N. utförde bestämda uppgifter i offentlig myndighetsutövning (jfr artikel 11.2 a i FN-konventionen).

Europadomstolen kom till motsatt slut i rättsfallet M.L.N-M. mot Schweiz (mål nr 16874/12, den 5 februari 2019). Hon hade arbetat sedan 1995 som administrativ sekreterare för Burundis representation vid FN-högkvarteret i Genève i Schweiz när arbetsgivaren valde att inte förnya hennes tidsbegränsade anställning. Hon väckte talan mot Burundi vid en schweizisk arbetsdomstol om uppsägningen. Europadomstolen, som hänförde sig till artikel 11 i FN-konventionen, yttrade bl.a. att det blir avgörande vilka arbetsuppgifter som en arbetstagare utför. Europadomstolen uttalade även att fallet skiljde sig åt från fallet med S.N., eftersom M.L.N-M., till skillnad från S.N., inte var medborgare i domstolslandet och dessutom bodde i Frankrike och därför hade en svag anknytning till Schweiz. Hon hade även en stark anknytning till Burundi, eftersom hon var burundier och kunde väcka talan där. I målet hade dessutom Burundi försäkrat Europadomstolen om att det fanns en behörig domstol i Burundi som kunde pröva talan. Kriterierna i artikel 11.2 e i FN-konventionen för statsimmunitet var således uppfyllda.

Har Sudan avstått från att åberopa statsimmunitet?

Unionen och D.S.B. har gjort gällande att tingsrättens beslut att självantaga upp frågan om statsimmunitet var felaktigt, eftersom Sudans passivitet i detta avseende får anses som ett avstående från möjligheten att åberopa immunitet.

En stat disponerar över sin rätt till immunitet och kan därför avstå från att åberopa den. Av artikel 8.4 i FN-konventionen framgår att det faktum att en stat inte uppträder i ett förfarande vid en annan stats domstol inte ska tolkas som att förnämnda stat medger att domstolen utövar domsrätt. Av artikel 23.1 c i FN-konventionen framgår även att en tredskodom inte ska beslutas mot en stat, om inte domstolen har funnit att konventionen inte hindrar att domstolen utövar domsrätt.

Arbetsdomstolen instämmer i tingsrättens bedömning att den i den aktuella situationen hade att självantaga frågan om domsrätt, dvs. om statsimmunitet medförde bristande domsrätt för domstolen.

Ska D.S.B:s talan avvisas?

Följande har framkommit om D.S.B:s personliga förhållanden och om hennes anställning hos Sudans ambassad i Sverige. Hon har bott i Sverige sedan 2012 och är svensk medborgare sedan 2015. Hon är etablerad i Sverige med familj. Hon härstammar från Algeriet och har enligt egen uppgift ingen annan anknytning till Sudan än den avslutade anställningen. Sudans ambassad i Sverige är belägen på Lidingö i Stockholm. Ambassaden har två anställda från Sudan med diplomatstatus och fem lokalanställda. D.S.B. var lokalanställd och utförde arbetsuppgifter som receptionist. Hon saknade såväl diplomatisk immunitet som egen beslutanderätt i frågor som rör sudanesisk

myndighetsutövning. Hennes huvudsakliga arbetsuppgifter har bestått i administrativa göromål.

Tvisten gäller ersättning på grund av avslutandet av ett anställningskontrakt mellan Sudan och D.S.B. enligt vilket hon arbetat inom svenskt territorium. D.S.B. har, såvitt framkommit, inte varit anställd för att utföra uppgifter i offentlig myndighetsutövning. Inte heller har hon varit en diplomatisk företrädare eller konsul för Sudan eller åtnjutit diplomatisk immunitet. Tvisten rör inte anställning, förlängning av anställningsförhållandet eller återanställning. Inte heller har Sudan anfört något om att tvisten om uppsägning av henne skulle komma i konflikt med Sudans säkerhetsintressen. D.S.B. varken är eller har varit medborgare i Sudan.

Mot bakgrund härav är tvisten, enligt Arbetsdomstolens mening, inte sådan att den, enligt artikel 11.2 i FN-konventionen som i dessa avseenden får anses ge uttryck för gällande folkrätt, omfattas av Sudans statsimmunitet.

Vid denna bedömning och då tvisten har sådan nära anknytning till Sverige att svensk domstol är behörig att pröva den, ska tingsrättens beslut såvitt avser D.S.B:s talan undanröjas och målet i den delen visas åter till tingsrätten för fortsatt handläggning.

Ska Unionens talan avvisas?

Unionens talan avser skadestånd för att Sudan inte på begäran har förhandlat med Unionen angående uppsägningen av Unionens medlem D.S.B.

Enligt FN-konventionen, som får anses ge uttryck för gällande sedvanerätt, åtnjuter en stat immunitet mot en annan stats domstolars domsrätt på det sätt och med de begränsningar som följer av konventionen. Talan avser inte ett anställningskontrakt (jfr artikel 11 i FN-konventionen) och inte någon affärstransaktion mellan Sudan och Unionen (jfr artikel 10 i FN-konventionen). Inte heller har det framkommit något som kan aktualisera någon annan begränsning eller undantag från statsimmuniteten enligt FN-konventionen. Arbetsdomstolens slutsats är alltså att Unionens talan mot Sudan omfattas av statsimmuniteten.

Artikel 6.1 i Europakonventionen innebär inte en ovillkorlig rätt till att få sin sak prövad. Ett avvisningsbeslut, som överensstämmer med sedvanerätten om statsimmunitet, utgör ingen kränkning av artikel 6.1 i Europakonventionen, eftersom statsimmuniteten är en av stater erkänd princip. Tingsrättens avvisningsbeslut kan därför inte anses innebära en överträdelse av artikel 6.1 i Europakonventionen.

Tingsrättens avvisningsbeslut avseende Unionens talan ska således fastställas.

Rättegångskostnader

Sudan har således förlorat såvitt avser D.S.B:s talan och ska därmed ersätta D.S.B. för hennes rättegångskostnader i Arbetsdomstolen. Hon har yrkat ersättning för ombudsarvode med 4 000 kr. Beloppet får anses skäligt.

Unionen är förlorande part, varför organisationens yrkande om ersättning för rättegångskostnader i Arbetsdomstolen ska avslås.

Arbetsdomstolens ställningstagande

1. Arbetsdomstolen fastställer tingsrättens avvisningsbeslut såvitt avser Unionens talan.
2. Arbetsdomstolen undanröjer tingsrätten avvisningsbeslut såvitt avser D.S.B:s talan och visar målet i den delen åter till tingsrätten för fortsatt handläggning.
3. Arbetsdomstolen förpliktar Sudan genom Sudans ambassad i Sverige att ersätta D.S.B:s rättegångskostnader med 4 000 kr för ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för detta beslut till dess betalning sker.
4. Arbetsdomstolen avslår Unionens yrkande om ersättning för rättegångskostnader i Arbetsdomstolen.

Ledamöter: Karin Renman, Sören Öman, referent, Leo Nilsson Nannini.
Enhälligt.

Bilaga

Tingsrättens beslut (ledamot: Helene Bergström)

D.S.B. och Unionen väckte talan mot den sudanska staten genom Sudans ambassad (staten eller ambassaden) den 4 juni 2019.

D.S.B. har yrkat att staten ska förpliktas att till henne betala allmänt skadestånd med 140 000 kr för brott mot 7 § lagen om anställningsskydd och 20 000 kr för brott mot 30 § lagen om anställningsskydd. Hon har vidare yrkat att staten ska förpliktas att till henne betala 100 000 kr för brott mot diskrimineringslagen och föräldraledighetslagen. Hon har vidare yrkat ränta på beloppen samt ersättning för sina rättegångskostnader.

Unionen har yrkat att staten ska förpliktas att till Unionen betala allmänt skadestånd med 50 000 kr jämte ränta. Unionen har vidare yrkat ersättning för sina kostnader.

Till stöd för sin talan har D.S.B. anfört i huvudsak följande. Hon har sagts upp ifrån sin tillsvidareanställning hos ambassaden utan att det förelegat saklig grund för uppsägning enligt 7 § lagen om anställningsskydd. Hon har därför rätt till allmänt skadestånd. Ambassaden har inte underrättat henne om uppsägningen minst två veckor i förväg enligt 30 § lagen om anställningsskydd vilket också berättigar henne till allmänt skadestånd. Ambassaden har missgynnat henne genom att hennes anställning avbröts pga. skäl som har samband med hennes graviditet och förestående föräldraledighet. Ambassadens agerande strider därför mot diskrimineringsförbudet i 2 kap. 1 § 1 och 1 kap. 4 § 1 diskrimineringslagen och missgynnandeförbudet i 16 § 1 st. 7 föräldraledighetslagen. Staten är därför skyldig att till henne betala diskrimineringsersättning enligt 5 kap. 1 § diskrimineringslagen enligt 5 kap. 1 § diskrimineringslagen och skadestånd enligt 22 § föräldraledighetslagen.

Till stöd för sin talan har Unionen anfört i huvudsak följande. Unionen har kallat ambassaden till förhandling att äga rum den 18 april 2019. Ambassaden uteblev utan att höra av sig till Unionen. Ambassaden har därmed brutit mot förhandlingsskyldigheten enligt lag om medbestämmande i arbetslivet och ska utge allmänt skadestånd till Unionen.

Staten har delgetts stämningsansökan och förelagts att inkomma med skriftligt svaromål vid äventyr av att tredsdom annars kan meddelas mot staten.

Staten har inte inkommit med svaromål. D.S.B. och Unionen har begärt att tingsrätten ska meddela tredsdom och har begärt ersättning för sina rättegångskostnader.

Tingsrätten har förelagt D.S.B. och Unionen att yttra sig över frågan om statsimmunitet och huruvida tingsrätten har domsrätt.

D.S.B. och Unionen har härvid anført i huvudsak följande. Staten har inte manifesterat någon avsikt vare sig att åberopa immunitet eller att inge svaromål. Statens passivitet kan liknas vid att staten avstått från att åberopa statsimmunitet. Högsta domstolen har slagit fast att FN:s konvention om immunitet för stater och deras egendom som antogs i december 2004 i fråga om metoden för gränsdragning mellan vad som är statligt höghetshandlande och privaträttsligt handlande får anses ge uttryck för det synsätt som Sverige och sådana länder som vi brukar jämföra oss med är beredda att tillämpa (se NJA 2009 s. 905). De faktorer som tillmäts betydelse vid avgränsningen av vad som kan hänföras till statligt höghetshandlande respektive privaträttsligt handlande är arbetstagarens nationalitet eller varaktiga bosättning, var arbetet utförs och arbetets anknytning till suveräna funktioner. D.S.B. är svensk medborgare sedan år 2015 och är bosatt i Sverige. Hon härstammar från Algeriet och saknar koppling till Sudan. Hon har varit lokalanställd som receptionist på ambassaden. Hon var en av fyra lokalanställda på ambassaden. Hon saknade såväl diplomatisk immunitet som egen beslutanderätt i frågor som rör sudanesisk myndighetsutövning. Hennes huvudsakliga arbetsuppgifter har bestått i enklare administrativa göromål. Hon har svarat i telefon, kopierat papper, serverat mat och kaffe, tagit emot besökare och förberett visumansökningar för beslut av ambassadtjänstemän med diplomatstatus. Anknytningen till staten suveräna funktioner har saknats. Tvisten rör yrkanden om skadestånd pga. ett rättsstridigt skiljande från anställningen. Det saknas koppling till något som har beröring med statens utövande av suveräna funktioner. Det är angeläget att kunna pröva lokalanställdas rätt att inte skiljas från anställningen med grund i tvingande lagstiftning som syftar till att skydda föräldralediga från missgynnanden.

Efter genomgång av handlingarna meddelar tingsrätten

SLUTLIGT BESLUT

1. D.S.B:s talan avvisas.
2. Unionens talan avvisas.

Skälen för tingsrättens beslut

Frågan är om den sudanska ambassadens agerande i förevarande fall är av sådan karaktär att statsimmunitet får åberopas. Om så är fallet ska käromålet avvisas.

D.S.B. och Unionen har gjort gällande att staten i och med att staten inte inkommit med svaromål genom passivitet har avstått från att åberopa statsimmunitet. En stat kan avstå från immunitet i fråga om domsrätt. Så kan ske såväl före som efter det att en tvist uppstår. Det är dock inte tillräckligt att staten underlåter att agera. Statens utevaro från en rättegång där talan väckts mot den kan inte tolkas som ett avstående från immunitet (se SOU 2008:2

s. 37). Tingsrätten anser heller inte att den omständigheten att staten inte har inkommit med svaromål kan tolkas som att staten avstått från att göra gällande immunitet.

Statsimmunitet anses kunna åberopas endast i tvister som rör statsakter i egentlig mening men inte när en tvist angår åtgärder av kommersiellt eller privaträttslig karaktär som immunitetssubjektet har företagit. Prövningen av om ett visst handlande är av sådan karaktär att statsimmunitet får åberopas ska göras genom en helhetsbedömning av de omständigheter som, med hänsyn till immunitetens syften, i den föreliggande situationen talar för och emot rätten att åberopa immunitet (se NJA 1999 s. 821).

Högsta domstolen har i NJA 2009 s. 905 uttalat att vid klassificeringen av en handling bör i första hand handlingens natur beaktas. I vissa fall kan det därefter bli aktuellt att även beakta syftet med handlingen.

Av utredningen i målet framgår att D.S.B. är svensk medborgare sedan år 2015, att hon härstammar från Algeriet och att hon saknar anknytning till Sudan. Hennes arbetsuppgifter vid ambassaden har varit av administrativa slag.

Arbetsdomstolen har i AD 2006 nr 47 prövat en liknande fråga. Målet rörde en tidigare anställd vid den marockanska ambassaden som yrkade allmänt och ekonomiskt skadestånd pga. att han utan laga skäl skilts från sin anställning. Arbetsdomstolen uttalade följande angående prövningen av huruvida den marockanska staten kunde åberopa statsimmunitet.

”Det synes ostridigt att det i K.A:s (käranden i målet, tingsrättens anm.) arbetsuppgifter har ingått att vara chaufför åt ambassadören, dvs. betjäna ambassadören i hennes egenskap av den marockanska statens diplomatiska representant i Sverige. Enligt marockanska staten hör uppsägningen av honom samman med hans sätt att sköta dessa arbetsuppgifter. Beslutet om uppsägning får mot bakgrund härav anses röra marockanska statens sätt att organisera och leda sin beskickning i Sverige. Sammantaget finner Arbetsdomstolen omständigheterna vara sådana att beslutet rörande uppsägning av K.A., trots att han är medborgare även i Sverige och bosatt här, får anses omfattas av statsimmuniteten.”

I likhet med omständigheterna i AD 2006 nr 47 är grunden för D.S.B:s talan att hon skiljts från sin anställning utan laga skäl. Även hennes talan avseende diskrimineringssättning har sin grund i ambassadens beslut att skilja D.S.B. från hennes anställning. I och med att D.S.B:s, och i förlängningen även Unionens, talan tar sikte på beslutet att avsluta D.S.B:s anställning anser tingsrätten att ambassadens ageranden i de avseendena rör den sudanska statens rätt att organisera och leda sin beskickning i Sverige.

Ovan slutsats är även förenlig med FN:s konvention om immunitet för stater

och deras egendom (konventionen). Konventionen är inte bindande i och med att den inte trätt i kraft men anses utgöra en kodifiering av gällande sedvanerätt (se SOU 2008:2 s. 1 och NJA 2009 s. 905). Huvudregeln är enligt konventionens art. 11(1) att om inte annat har avtalats mellan de berörda staterna, får en stat inte åberopa immunitet mot domsrätt vid en annan stats domstol om domstolen för övrigt är behörig i ett förfarande gällande anställningskontrakt mellan staten och en enskild person för arbete som helt eller delvis utförs eller ska utföras inom den andra statens territorium. I art. 11(2) räknas ett antal undantag från huvudregeln upp. Ett sådant undantag är om sakfrågan i målet gäller anställning, förlängning av anställningsförhållanden för eller återanställning av en särskild person. Som konstaterats ovan är det en sådan fråga som D.S.B:s och Unionens respektive talan rör.

Med anledning av ovan anser tingsrätten att omständigheterna i målet är sådana att domstolen inte har domsrätt. D.S.B:s och Unionens respektive talan ska därför avvisas.